

**รายงานผลการดำเนินงานตามประเด็นการตรวจราชการและนิเทศงาน กรณีปกติ ปีงบประมาณ 2564
จังหวัดพะเยา รอบที่ 1 วันที่ 21-22 มกราคม 2564**

การพัฒนาระบบการส่งเสริมสุขภาพกลุ่มเด็ก 0-5 ปี

งานส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

1.สถานการณ์

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ปี 2561	ปี 2562	ปี2563	ปี2564 (3 เดือน)
เด็ก 4 ช่วงวัย ได้รับตรวจคัดกรอง พัฒนาการเด็ก(ร้อยละ 95)	เป้าหมาย	11,742	11,355	13,592	3,223
	ผลงาน	11,015	9,562	12,705	1,924
	ร้อยละ	93.81	84.21	93.47	59.7
คุณภาพการค้นหาเด็กพัฒนาการ สงสัยล่าช้าและล่าช้า(20%)	เป้าหมาย	11,015	9,562	12,705	1,924
	ผลงาน	3,212	2,768	3,782	570
	ร้อยละ	29.16	28.95	29.77	29.63
เด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการ ติดตามภายใน 30 วัน (ร้อยละ 100)	เป้าหมาย	3,163	2,727	3,782	570
	ผลงาน	2,919	2,537	3,406	365
	ร้อยละ	92.29	93.03	90.95	64.04
เด็กพัฒนาการล่าช้าได้รับการกระตุ้น TEDA4I (ร้อยละ 60)	เป้าหมาย	97	79	71	7
	ผลงาน	38	27	39	3
	ร้อยละ	39.18	34.18	54.93	42.86
เด็กพัฒนาการสมวัย(ร้อยละ 85)	เป้าหมาย	11,015	9,562	12,705	1,924
	ผลงาน	10,662	9,285	12,290	1717
	ร้อยละ	96.80	97.10	96.73	89.24

ที่มา : ข้อมูลจาก HDC จังหวัดพะเยา ณ วันที่ 16 มกราคม 2564

จากข้อมูลสถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัย จังหวัดพะเยา ปี 2561-2564 (3 เดือน) พบว่า ผลการดำเนินงานการคัดกรองพัฒนาการเด็ก 5 ช่วงวัย(อายุ 9 เดือน, 18 เดือน, 30 เดือน, 42 เดือน และ 60 เดือน) ด้วยเครื่องมือ DSPM (Developmental Surveillance and Promotion Manual) ในภาพรวมจังหวัดมีแนวโน้มการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้มาตรฐานการตรวจคัดกรองที่ลดลง มีเด็กพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 89.24 (เกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85) ความครอบคลุมในการคัดกรองพัฒนาการ ร้อยละ 59.7(เกณฑ์ร้อยละ 95) การติดตามเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้าให้มาตรวจซ้ำภายใน 30 วัน ร้อยละ 64.04 (เกณฑ์ร้อยละ 100) และปัญหาการติดตามเด็กพัฒนาการล่าช้ามารับการกระตุ้นพัฒนาการด้วย TEDA4I ร้อยละ 42.86 (เกณฑ์ร้อยละ 60) เนื่องจากบางพื้นที่มีการบันทึกข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน และด้วยสถานการณ์โรค COVID-19 ทำให้เข้าบริการถึงกลุ่มเป้าหมายได้ยาก ส่งผลให้ผลการดำเนินงานลดลงด้วย

2. ผลการดำเนินงานปี 2564

ที่มา : ข้อมูลจาก HDC จังหวัดพะเยา ณ วันที่ 16 มกราคม 2564

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1.เมืองพะเยา	2.จุน	3.เชียงคำ	4.เชียงม่วน	5.ดอกคำใต้	6.ปง	7.แม่ใจ	8.ภูซาง	9.ภูมอยาว	รวมปี 2563 9เดือน	รวมปี 2563	รวมปี 2562	รวม 2561
เด็กอายุ 0 -5 ปี ได้รับตรวจคัดกรองพัฒนาการเด็ก(90%)	เป้าหมาย	663	298	611	135	466	457	200	259	134	3,223	13,592	11,355	11,742
	คัดกรอง	297	177	379	117	278	318	152	146	60	1,924	12,705	9,562	11,015
	ร้อยละ	44.8	59.4	62.03	86.67	59.66	69.58	76	56.37	44.78	59.7	93.47	84.21	93.81
ผลการตรวจคัดกรอง (DSPM1)	สมวัย1	206	116	261	74	207	241	105	101	43	1354	8,921	6,793	7,802
	สงสัยล่าช้า	90	60	118	43	71	76	46	44	17	565	3,782	2,727	3,163
	ล่าช้า1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	5	36	41	49
คุณภาพการค้นหาเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้าและล่าช้า(20%)	คัดกรอง	297	177	379	117	278	318	152	146	60	1,924	12,705	9,562	11,015
	สงสัย + ล่าช้า	91	61	118	43	71	77	47	45	17	570	3,782	2,768	3,212
	ร้อยละ	30.64	34.46	31.13	36.75	25.54	24.21	30.92	30.82	28.33	29.63	29.77	28.95	29.16
เด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการตรวจคัดกรองภายใน 30 วัน (90%)	เด็กสงสัยล่าช้า	91	61	118	43	71	77	47	45	17	570	3,782	2,727	3,163
	ติดตามได้	70	44	69	26	50	48	27	22	9	365	3,406	2,537	2,919
	ร้อยละ	77.78	73.33	58.47	60.47	70.42	63.16	58.70	50.00	52.94	64.04	90.95	93.03	92.29
ผลการกระตุ้น(DSPM2)	สมวัย2	70	42	69	26	50	48	27	22	9	363	12,290	2,492	2,860
	ล่าช้า2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	36	45	59
เด็กพัฒนาการล่าช้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการด้วย TEDA4I (60%)	ล่าช้า1+2 จากDSPM	1	3	0	0	0	1	1	1	0	7	73	86	108
	อยู่ระหว่างติดตาม	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2	5	5	0
	อยู่ระหว่างกระตุ้น	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2	6	4	0
	เป้าขึ้น TEDA4I	1	3	0	0	0	1	1	1	0	7	71	79	97
	กระตุ้นTEDA4I ครบ	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	39	14	16
	ร้อยละ	0	33.33	0	0	0	0	0	0	0	14.29	54.93	51.85	42.11
	ตามไม่ได้	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2	27	47	59
ร้อยละ	100	33.33	0	0	0	0	0	0	0	28.57	38.03	59.49	60.82	
เด็กปฐมวัยที่ได้รับการกระตุ้นTEDA4Iจนมีพัฒนาการสมวัย	เป้าขึ้น TEDA4Iครบ	1	3	0	0	0	1	1	1	0	7	39	14	16
	กลับมาสมวัย	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	10	8	7
	ร้อยละ	0	33.33	0	0	0	0	0	0	0	14.29	25.64	57.14	43.75
เด็กอายุ 0-5 ปี พัฒนาการสมวัย	เป้าหมาย	297	177	379	117	278	318	152	146	60	1,924	12,705	9,562	11,015
	สมวัย	276	158	330	100	257	289	132	123	52	1717	12,290	9,285	10,662
	ร้อยละ	92.93	89.27	87.07	85.47	92.45	90.88	86.84	84.25	86.67	89.24	96.73	97.10	96.80

สรุป การดำเนินงานส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปี 2564 (3 เดือน) จังหวัดพะเยา มีผลการดำเนินงานไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามเป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ เด็กอายุ 0 -5 ปี ได้รับตรวจคัดกรองพัฒนาการ(90%) เด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการตรวจคัดกรองภายใน 30 วัน(90%) นอกจากนี้ยังพบปัญหาการการเข้าถึงบริการกระตุ้นพัฒนาการด้วย TEDA4I และการ

กระตุ้นต่อเนื่องครบ 3 เดือน รวมถึงการควบคุมกำกับการรับ-ส่งต่อข้อมูลเด็กพัฒนาการล่าช้าในระดับ รพสต.กับ รพช. และ รพช. กับ รพ.พะเยา ในกรณีส่งต่อเพื่อพบสหวิชาชีพเฉพาะ และส่งกลับเพื่อดูแลช่วยเหลือกลับบ้าน

3. การวิเคราะห์ปัญหาและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

ในปีงบประมาณ ปี 2564 (3 เดือน) จังหวัดพะเยา ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ด้วยการพัฒนากระบวนการคัดกรองพัฒนาการเด็กและการติดตามเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายการตรวจ และกลุ่มที่ต้องติดตามตรวจซ้ำ เช่น การจัดทำทะเบียนคุมเด็กในเขตรับผิดชอบให้สัมพันธ์กับการใช้ข้อมูลจาก DataExchange การจัดบริการตรวจพัฒนาการเชิงรุกโดยทีมสหวิชาชีพ และพัฒนาคลินิกกระตุ้นพัฒนาการเด็กล่าช้า เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการที่กลับบ้าน โดยการเพิ่ม Nodeบริการกระตุ้นพัฒนาการเด็กด้วยTEDA4I ในอำเภอ อย่างครอบคลุมพื้นที่ของ จังหวัดพะเยา ซึ่งมีแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าว ดังนี้

ก. พัฒนาระบบคัดกรองและการติดตาม

1. ขอให้สถานบริการสาธารณสุขทุกแห่งจัดทำทะเบียนเด็ก อายุ 0-5 ปี เพื่อควบคุมกำกับการมารับบริการตรวจคัดกรองพัฒนาตามช่วงวัย

2. พัฒนาระบบนัดหมายของสถานบริการสาธารณสุข

2.1 ขอให้สถานบริการสาธารณสุขใช้ข้อมูลรายบุคคลจาก Data Exchange มาวางแผนการนัดหมายเด็กให้มาตรวจคัดกรองพัฒนาการเด็กทั้งในคลินิก WCC และจัดบริการเชิงรุกในชุมชน กรณีเป็นเด็กที่เกิดหลังวันที่สถานบริการสาธารณสุขเปิดให้บริการตรวจคัดกรองพัฒนาการในคลินิกไปแล้ว

2.2 ขอให้สถานบริการสาธารณสุข นัดหมายผู้ปกครองเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้ามาตรวจซ้ำในสัปดาห์ที่ 3 และให้โทรศัพท์นัดหมายผู้ปกครองล่วงหน้าก่อนถึงวันนัด

2.3 ขอให้ทีมคัดกรองพัฒนาการเด็กบันทึกข้อมูลให้ทันเวลา เพื่อให้ทีมติดตามเด็กได้เห็นรายชื่อเด็กที่ต้องติดตาม และ/หรือ ส่งรายชื่อเด็กพัฒนาการล่าช้า/สงสัยล่าช้า ให้ทีมกายภาพบำบัด และนักจิตวิทยาในการติดตามเชิงรุกในพื้นที่ร่วมกับ อสม.เชี่ยวชาญ หรือ จนท.คลินิก WCC จาก รพ.สต.

3. พัฒนาทีมกายภาพบำบัดและสหวิชาชีพของโรงพยาบาลชุมชน ให้สามารถติดตามตรวจพัฒนาการและกระตุ้นพัฒนาการ เชิงรุกในชุมชน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ รพ.สต.

4. กำหนดบทบาททีมสหวิชาชีพและส่งข้อมูลเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้า ให้ทีมกายภาพบำบัด นักจิตวิทยาในการออกตรวจเชิงรุกในพื้นที่ ร่วมกับทีม อสม.เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่คลินิกWCC ของ รพ.สต.และ รพช.

5. พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ รพ.สต. ในการใช้คู่มือ DSPM เพิ่มอย่างน้อย 2 คน/แห่ง และให้มีการอบรมฟื้นฟูการใช้คู่มือ DSPM ให้กับเจ้าหน้าที่ รพ.สต.ทุกปีละ 1 ครั้ง

6. พัฒนา อสม.เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการ/แม่และเด็ก หมู่บ้านละ 2 คน ครอบคลุมหมู่บ้าน เพื่อช่วยในการติดตามเด็กที่ไม่ได้รับการตรวจและการกระตุ้นพัฒนาการตามนัด

ข. พัฒนาศูนย์พัฒนาการเด็กล่าช้าและเด็ก 4 โรค

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา มีนโยบายคลินิกกระตุ้นพัฒนาการเด็กล่าช้าทุกอำเภอ ให้มีศักยภาพรองรับปัญหาการเข้าถึงบริการกระตุ้นพัฒนาการของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลจากโรงพยาบาลพะเยา ที่มีบริการกระตุ้นพัฒนาการด้วยวิชาชีพเฉพาะด้าน และลดปัญหาการไม่มารับบริการกระตุ้นพัฒนาการต่อเนื่อง เพราะพ่อแม่ผู้ปกครองมีภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางมารับบริการ เพราะในการกระตุ้นพัฒนาการเด็กจะมีการนัดหมายที่ถี่มากขึ้นตามลักษณะของความล่าช้าและของโรคนี้ๆ โดยกำหนดให้มีการพัฒนาดังนี้

1. มีการพัฒนาคลินิกกระตุ้นพัฒนาการเด็กล่าช้าและเด็ก 4 กลุ่มโรคเพื่อให้มีการเพิ่มการเข้าถึงบริการกระตุ้นพัฒนาการของเด็กล่าช้า และพัฒนา Node บริการกระตุ้นพัฒนาการด้วย TEDA4I ให้ครบทุกอำเภอ โดยมีโรงพยาบาลพะเยาเป็นแม่ข่าย

2. พัฒนาระบบแนวทางการดูแลช่วยเหลือเด็กพัฒนาการล่าช้าและเด็ก 4 กลุ่มโรค และกำหนดบทบาทหน้าที่ของทีมสหวิชาชีพในการดูแลช่วยเหลือเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้า และเด็กพัฒนาการล่าช้า โดยให้ทีมคัดกรองส่งรายชื่อเด็กดังกล่าวให้ทีมติดตามเชิงรุก(นักกายภาพบำบัด และนักจิตวิทยา) เพื่อติดตามให้บริการในชุมชน

3. พัฒนาศักยภาพทีมสหวิชาชีพให้มีความรู้การใช้ TEDA4I และการบันทึกข้อมูล TEDA4I ในการกระตุ้นพัฒนาการ เช่น นักกายภาพบำบัด นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด พยาบาลจิตเวชเด็ก และ พยาบาลหรือ จนท.จากคลินิก WCC

ค. ด้านข้อมูลและรายงาน

1. มีการทบทวนการให้รหัส DSPM / TEDA4I ให้กับทีมสหวิชาชีพ โดยเฉพาะทีมกายภาพบำบัดและนักจิตวิทยา
2. ควรมีระบบช่วยเหลือ PM เพราะ มีภาระงานมากและทำให้บันทึกข้อมูลไม่ทันเวลา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อให้ทีมติดตามจะไม่สามารถมีรายชื่อเด็กสำหรับติดตามเยี่ยมบ้าน ตรวจพัฒนาการเชิงรุกในชุมชนได้
3. เพื่อแก้ไขปัญหาข้อมูลไม่ได้ตามเป้าหมาย จึงขอให้หน่วยบริการตรวจพัฒนาการเด็กทุกคนที่มาใช้บริการในพื้นที่ของตน แต่ให้กำหนด Type ประชากรให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง

สิ่งที่ต้องดำเนินการแก้ไขในปีงบประมาณ 2564 ดังนี้

- 1) การลงนิเทศคลินิกกระตุ้นพัฒนาการเด็กล่าช้า ทั้ง DSPM/TEDA4I เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนส่วนขาด
- 2) เพิ่มทักษะ/พัฒนาศักยภาพทีมสหวิชาชีพทดแทนทีมที่ออกหรือย้ายงาน ให้สามารถดำเนินการตาม ระบบที่วางไว้
- 4) ทบทวนมาตรฐานทีมสหวิชาชีพ ถึงความสามารถในการใช้เครื่องมือต่างๆ ในคลินิกกระตุ้นพัฒนาการ
- 5) ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ กับ 4 กระทรวงหลัก
- 6) ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการสร้างเด็กไทยคุณภาพ

งานส่งเสริมโภชนาการเด็ก 0-5 ปี

1.สถานการณ์

ตารางแสดงข้อมูลเด็กปฐมวัย (อายุ 0-5ปี) สูงตีสมส่วน จังหวัดพะเยา ปี 2551 – ปี 2564(3 เดือน)

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564 (3 เดือน)
เด็กอายุอายุ 0-5 ปี สูงตีสมส่วน (ปี 61 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 54) (ปี 62 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 57) (ปี 63 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60) (ปี 64 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 62)	เด็กอายุอายุ 0-5 ปี	18,858	16,648	16,030	15,842
	ซั่ง&วัด	13,629	13,586	11,596	11,862
	ร้อยละ	72.27	81.60	72.34	74.88
	สูงตีสมส่วน	7,417	7,112	6,825	6,902
	ร้อยละ	54.42	52.35	58.86	58.19
สูงเฉลี่ยชาย (เป้าฯ 113 ซม.)	ผลงาน	108 ซม	107 ซม	108	109
สูงเฉลี่ยหญิง (เป้าฯ 112 ซม.)	ผลงาน	108 ซม	107 ซม	108	108

ที่มา : ข้อมูลจาก HDC จังหวัดพะเยา ณ วันที่ 16 มกราคม 2564

จากข้อมูลเด็กอายุ 0 - 5 ปี สูงตีสมส่วนและสูงเฉลี่ยที่อายุ 5 ปี ของจังหวัดพะเยา ปี 2561-2564 (ต.ค.-ธ.ค. 2563) ภาพรวมจังหวัดยังไม่ผ่านเกณฑ์เป้าหมาย เนื่องจากบางพื้นที่มีการวัดส่วนสูงโดย อสม. ซึ่ง อสม.บางท่านยังขาดทักษะการวัดส่วนสูง ประกอบกับเครื่องวัดส่วนสูงไม่ได้มาตรฐาน ทำให้มีการอ่านค่าคลาดเคลื่อน

2. ผลการดำเนินงานปี 2564

ตารางแสดงข้อมูลเด็กปฐมวัย(อายุ 0-5 ปี) จังหวัดพะเยา ปี 2564 (3 เดือน)

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	จังหวัดพะเยา										รวมปี 2564 3 เดือน	รวมปี 2563	รวมปี 2562	รวมปี 2561
		1.เมืองพะเยา	2.จุน	3.เชียงคำ	4.เชียงม่วน	5.ดอกคำใต้	6.ปง	7.แม่ใจ	8.ภูซาง	9.ภูกามยาว					
ความครอบคลุม การชั่งน้ำหนัก-วัดส่วนสูง (ร้อยละ 85)	เป้าหมาย	3,315	1,520	2,919	622	2,237	2,286	938	1,330	675	15,842	16,030	16,648	18,858	
	ผลงาน	1,706	1,344	2,433	478	1,555	1,895	813	1,131	507	11,862	11,596	13,586	13,629	
	ร้อยละ	51.46	88.42	83.35	76.85	69.51	82.9	86.67	85.04	75.11	74.88	72.34	81.60	72.27	
เด็กอายุ 0-5 ปี สูงตีสมส่วน (>ร้อยละ 60)* ปชก.type 1, 3	ซั่ง นน.-สูง	1,706	1,344	2,433	478	1,555	1,895	813	1,131	507	11,862	11,596	13,586	13,629	
	สูงตีสมส่วน	867	831	1,318	298	905	1,303	450	672	258	6,902	6,825	7,112	7,417	
	ร้อยละ	50.82	61.83	54.17	62.34	58.2	68.76	55.35	59.42	50.89	58.19	58.86	52.35	54.42	
เด็กอายุ 0-5 ปีมีภาวะอ้วน (>ร้อยละ10)** workload	เป้าหมาย	2,393	1,778	3,660	503	1,798	2,186	908	1,222	531	14,979	14,024	21,930	21,512	
	ผลงาน	231	276	526	43	235	139	112	124	91	1,777	1,385	2,758	2,803	

ตัวชี้วัดและเกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน	1.เมืองพะเยา	2.จุน	3.เชียงคำ	4.เชียงม่วน	5.ดอกคำใต้	6.ปง	7.แม่ใจ	8.ภูซาง	9.ภูกามยาว	รวมปี 2564 3 เดือน	รวมปี 2563	รวมปี 2562	รวมปี 2561
	ร้อยละ	9.65	15.52	14.37	8.55	13.07	6.36	12.33	10.15	17.14	11.86	9.88	12.58	13.03
เด็กอายุ 0-5 ปีมีภาวะผอม (>ร้อยละ 5)** workload	เป้าหมาย	2,393	1,778	3,660	503	1,798	2,186	908	1,222	531	14,979	14,024	21,930	21,512
	ผลงาน	251	73	249	29	56	84	59	65	33	899	847	1,318	1,307
	ร้อยละ	10.49	4.11	6.80	5.77	3.11	3.84	6.50	5.32	6.21	6.00	6.04	6.01	6.08
ร้อยละเด็กอายุ0-5ปี มีภาวะเตี้ย(ร้อยละ 10) ** workload	เป้าหมาย	2,393	1,778	3,660	503	1,798	2,186	908	1,222	531	14,979	14,024	21,930	21,512
	ผลงาน	336	284	593	34	276	151	113	134	68	1,989	1,827	4,306	4,045
	ร้อยละ	14.04	15.97	16.2	6.76	15.35	6.91	12.44	10.97	12.81	13.28	13.03	19.64	18.80
ร้อยละเด็ก 6 เดือน-5 ปี ได้รับยารักษาเสริมธาตุเหล็ก(ร้อยละ 70)	เป้าหมาย	622	312	561	126	379	533	181	272	138	3,124	4,043	11,112	12,079
	ผลงาน	239	216	273	66	248	433	172	77	47	1,771	1,446	3,619	29
	ร้อยละ	38.42	69.23	48.66	52.38	65.44	81.24	95.03	28.31	34.06	56.69	35.77	32.57	0.24
ร้อยละของเด็กแรกเกิด - 6 เดือน กินนมแม่อย่างเดียว (ร้อยละ 50)	เด็กอายุครบ 6 เดือน	303	169	288	66	210	208	84	124	66	1,518	2,330	2,519	2,777
	ถูกถาม	189	125	159	41	112	116	44	73	25	884	1,548	1,571	1,585
	ร้อยละ	62.38	73.96	55.21	62.12	53.33	55.77	52.38	58.87	37.88	58.23	66.44	62.37	57.80
	กินนมแม่	165	104	113	23	96	71	40	69	17	698	1,239	1,197	1,175
	ร้อยละ	87.30	83.20	71.07	56.10	87.71	61.21	90.91	94.52	68.00	78.96	80.04	76.19	74.13

ที่มา : ข้อมูลจาก HDC จังหวัดพะเยา ณ วันที่ 16 มกราคม 2564

จากข้อมูลการเฝ้าระวังภาวะการเจริญเติบโตเด็กอายุ 0-5 ปี จังหวัดพะเยา ปี 2561-2564 พบปัญหาการควบคุมการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงยังต่ำกว่าเกณฑ์ (เกณฑ์ร้อยละ 85) ซึ่งมีสาเหตุจาก การขาดการติดตามเด็กมาชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงตามช่วงเวลาที่กำหนด

ร้อยละเด็กรูปร่างสูงดีและสมส่วนของจังหวัดพะเยา มีแนวโน้มดีขึ้น แต่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ในปีงบประมาณ 2564 พบว่า ปัญหาเด็กอ้วน พบมากที่สุด ในอำเภอเมือง เชียงม่วน และปง ปัญหาเด็กผอมพบมากที่สุด ในอำเภอจุน ดอกคำใต้ ปงและปัญหาเตี้ย พบมากที่สุด ในอำเภอเชียงม่วนและปง โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา มีแนวทางการส่งเสริมให้สถานบริการสาธารณสุขและ อปท.ดำเนินกิจกรรม 1000 วันแรกของชีวิต โดยใช้งบประมาณตำบล และเฝ้าระวังภาวะโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์ด้วยกราฟ เพื่อแจกนมและไข่ ในรายที่พบปัญหา นอกจากนี้ยังบูรณาการกับงานอนามัยแม่และเด็กในการแก้ไขปัญหา น้ำหนักเด็กแรกเกิดต่ำกว่า 2500กรัม ซึ่งมีสาเหตุจากการคลอดก่อนกำหนด โดยกำหนดให้มีการพัฒนากลยุทธ์การแก้ไขปัญหาคลอดก่อนกำหนดด้วยการกำกับการได้ยาProgesterone ในหญิงที่มีประวัติการคลอดก่อนกำหนด เพื่อป้องกันการคลอดก่อนกำหนดแล้วทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวน้อยกว่า 2500 กรัม ด้วย

สำหรับข้อมูลการส่งเสริมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จังหวัดพะเยา ปี 2564 พบว่า เด็กแรกเกิด - 6 เดือน กินนมแม่อย่างเดียวผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 50) เนื่องจากจังหวัดพะเยามีแนวทางการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยมีมุมให้นมลูกและคลินิกลูกรักในสถานบริการ

สำหรับข้อมูลการส่งเสริมการได้รับยารักษาเสริมธาตุเหล็กใน เด็กอายุ 6 เดือน - 5ปี จังหวัดพะเยา ปีงบประมาณ 2561-2564 มีแนวโน้มดีขึ้น เนื่องจากมีการจัดหาและแผนการจัดซื้อยาน้ำครอบครัว คปสอ.ทุกแห่ง มีการควบคุมกำกับการจ่ายยา และการบันทึกข้อมูลเป็นไปตามแนวทางที่กรมอนามัยกำหนด ทั้งนี้ทางจังหวัดได้มีการติดตามกำกับการกินยาของเด็กอายุ 6 เดือน - 5ปี โดยการเจาะ Hct.เด็กในอายุ 9 เดือนและ 3 ปีทุกราย

แนวทางการดำเนินงานปี2564

ปัญหาที่พบ	สาเหตุ	กลยุทธ์/แนวทางแก้ไข
------------	--------	---------------------

<p>1.ความครอบคลุมการตรวจคัดกรองและการติดตามตรวจซ้ำ 30 วัน ไม่ผ่านเกณฑ์</p>	<p>- เด็กเกิดการย้ายถิ่นบ่อยขึ้น</p>	<p>-พัฒนาระบบการคัดกรองและติดตามเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มติดตามตรวจซ้ำ ให้มารับบริการตามกำหนดและบันทึกข้อมูลให้ทันเวลา</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำทะเบียนเด็ก - จัดบริการเชิงรุกในชุมชน ด้วยทีมสหวิชาชีพ - เยี่ยมเสริมพลัง พท.รพสต.ที่มีปัญหา - อบรมฟื้นฟูความรู้การใช้และการบันทึกข้อมูล DSPM ให้ จนท. ผู้รับผิดชอบงานใหม่
<p>2. การขึ้น TEDA4I และการกระตุ้นจนครบ 3 เดือน ไม่ผ่านเกณฑ์</p>	<p>-เด็กล่าช้าส่งต่อ ผู้ปกครองไม่พาไป รพช./รพ.พะเยา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกระตุ้น TEDA4I ครบ3ครั้ง - รพช.ขาดบุคลากรเชี่ยวชาญด้าน พัฒนาการเด็ก เช่น Speech therapy - การเข้าถึงบริการกระตุ้นฯใน วิชาชีพเฉพาะ 	<ul style="list-style-type: none"> -เพิ่ม Nodeบริการกระตุ้นพัฒนาการเด็กด้วย TEDA4I/Speechในระดับ รพช เน้น PCC -พัฒนา ทีม สหวิชาชีพ ให้มีศักยภาพในด้าน TEDA4I/Speech -พัฒนา Flow การรับ-ส่งต่อและการบันทึกข้อมูล เด็กพัฒนาการล่าช้าในระดับ รพสต.กับ รพช. และ รพช.กับ รพ.พะเยา ในกรณีส่งต่อเพื่อพบวิชาชีพ เฉพาะ และส่งกลับเพื่อดูแลช่วยเหลือใกล้บ้าน
<p>4.ด้านโภชนาการ</p>	<p>-เด็ก เตี้ยใน พื้นที่ เกินเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนด เนื่องจาก ผู้ปกครองยังตระหนักถึงปัญหาของ ภาวะเตี้ย</p>	<ul style="list-style-type: none"> -ประชุมคณะกรรมการเพื่อพัฒนาแนวทางการดูแลเด็ก เตี้ย และแก้ไขปัญหาโดยการจัดทำโครงการเพื่อ แก้ไขปัญหาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -ผลักดันให้อปท.ร่วมแก้ไขปัญหาลูกเตี้ยในพื้นที่ -สร้าง HL แก่ผู้ปกครองให้ตระหนักถึงปัญหาเด็กเตี้ย -สร้างแรงจูงใจในการแก้ไขปัญหาลูก โดยการยกย่อง/ มอบเกียรติบัตร ผลักดันให้เป็น Best Practice ในพื้นที่